

13 juni, Amsterdam De Brakke Grond, 20.30 uur
15 juni, Utrecht Centrum 't Hoogt, 20.30 uur
16 juni, Den Haag Diligentia, 20.15 uur

Chaim Levano Humdrum and Hullabaloo

Chaim Levano _____ stem
Bruce Gray _____ belichting
Geluidsband _____ Studio KRO
met medewerking van het Instituut voor Fonetische
Wetenschappen van de Universiteit van Amsterdam

C. Levano _____

Inleiding, een geïntoneerde lezing

G. Rühm _____

Wahnsinn (flüstergedicht)

Sinngedicht

Zensurierte Rede

E. Jandl _____

Drei visuelle Lippengedichte

Teufelsfalle

Speechless and Talk

R. Brake _____

Just listen

P. Schlegel _____

Gespräch mit der anderen Person

K. Schwitters _____

Drei

Gedeelten uit 'Sonate in Urlauten'

O. Biersteker _____

Klanggedicht voor een kunstmatig strottenhoofd in 6/4 maat
met onderbreking van de menselijke stem.

C. Brigdale _____

Voices from daily life for 5-8 speakerboxes

'Allerlei Lach'

een film van Kees Hin en Chaim Levano met tekst van
V. Chlebnikov

Humdrum and Hullabaloo

Humdrum betekent alledaagsheid, saaiheid, in de
oude sleur voortgaan, en hullabaloo betekent zoveel
als rumoer, drukte.

Cliché's in het taal- en spraakgebruik zijn, vanzelf-
sprekend, op zichzelf saai en afgesleten. Maar iemand
als Gerhard Rühm (geboren in 1930 in Wenen en nu
wonend in Keulen) gebruikt in zijn spreekteksten
'Wahnsinn', 'Flüstergedicht' en 'Sinngedicht' uitsluitend
cliché-woorden die èn door een bepaald stemgebruik
('Wahnsinn') èn met gebruikmaking van enkele
muzikale, theatrale middelen ('Sinngedicht') een
andere betekenis krijgen, die ver boven het cliché-
woord zelf uitstijgt.

Vooraf het 'Sinngedicht', dat bestaat uit het citeren
van een deel uit het woordenboek, krijgt een bijna
bezerend karakter. 'Zensurierte Rede' is een
kombinatie van taalmisbruik met een politieke
opvatting.

Ernst Jandl (geboren in 1925 in Wenen) is een van de
dichters die het woord, de klinkers en medeklinkers
als zelfstandige klankfenomenen blijft gebruiken. Zijn
'Devil Trap' of 'Teufelsfalle' bestaat o.a. voor een
deel uit het verzelfstandigen van de letters waaruit
het woord 'le diable' bestaat.

Otto Biersteker's 'Klanggedicht' voor een kunstmatig
strottenhoofd in zes-kwartmaat, met onderbreking
van de menselijke stem is een poging om enkele
klanken die in Jandl's 'Visuelle Lippengedichte' alleen
met de mond gevormd worden, terug te vertalen naar
zo'n kunstmatig strottenhoofd. Als basismateriaal
golden de klinkers i, u, a en eu.

Roger Brakes' 'Just Listen' spreekt voor zichzelf.

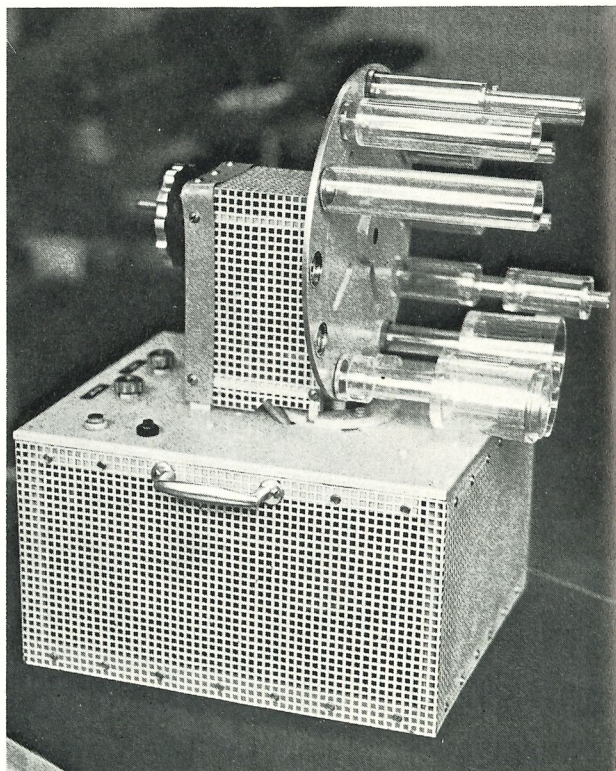
Cecil Brigdale's 'Voices from daily life for 5-8
speakerboxes' in een Nederlandse versie, laat zien
hoe er voortdurend om ons heen en door onszelf,
uitspraken, meningen, leuzen en andere teksten (soms
met muziek) op het altaar van de geluidskonsumant
worden geofferd. (Cecil Brigdale is in 1938 in Amerika
geboren).

Paul Schlegel's 'Gespräch mit der anderen Person' is
een dialoog tussen een luidspreker en een persoon.

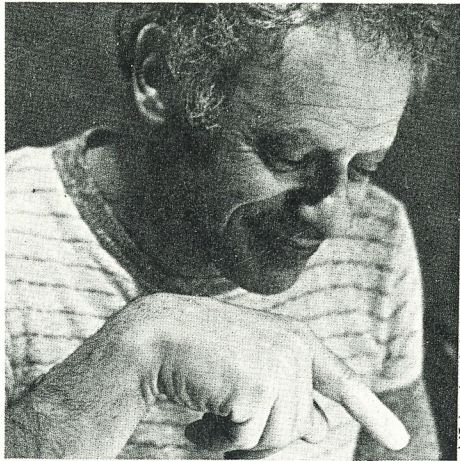
(Paul Schlegel werd in 1945 te Düsseldorf geboren).
Kurt Schwitters (1887-1948) is vertegenwoordigd met
een getallengedicht en enkele delen uit zijn 'Sonate
in Urlauten'.

Tijdens het vertonen van de film 'Allerlei Lach', waarin
60 mensen op vele manieren lachen, klinken er
lachtekten van Chlebnikov.

Chaim Levano

Kunstmatig strottenhoofd

YOU WERE OUT

CHAIM LEVANO

you		Please call him	☒
you		Will call again	
		Urgent	

MESSAGE

Chai. Levano wer boren Al op jarige tijd
 hij m. ziek Toen hij jaar verwierf 6e
 prijs cours interna nal In 19
 interplanetair mondiale Hoewel in hij
 succesje tango-linguistique van Paris
 gevolgd Ottawa Wettbewerf invloed van Dassinou
 veld in ballistics Van omvang gewoonte

Operator

To. _____
 Date _____

WHILE YOU WERE OUT

Mr. _____
 of _____
 Phone No. _____

Telephoned

Called to see you

Wants to see you

Please call him

Will call again

Urgent

MESSAGE

en wandelstok coiffure
 kniek journalistiek Ondanks ong veer en
 tallo ze vriende niet en
 behoeden voor en EINDE

Operator

Chaim Levano

A

Alcohol tast de slijmvliezen aan en daarmee ook de stembanden, waarom het gebruik den zangliefebber sterk wordt afgeraden.

Alt is de laagste vrouwenstem. Wordt voornamelijk van de sopraan onderscheiden door stemkleur (timbre) en niet door stemomvang. Er zijn sopranen die lager zingen dan alt en alt en die hoger zingen dan sopranen! Alt en moeten niet op de stem drukken, maar trachten onder het zingen het strottenhoofd rustig te houden.

Articulatie-punt Daar, waar twee spraakwerktuigen elkaar naderen, ontstaat in den mond een vernauwing of totale sluiting. De plaats, waar deze vernauwing of sluiting geschiedt, heet articulatie-punt.

Er zijn vier articulatie-punten:

1e tusschen beide lippen (p, b, m); 2e tusschen onderlip en boventanden (f, v, w); 3e tusschen tongpunt en hard gehemelte (t, d, n, l, r, z, s); 4e tusschen tongrug en gehemelte (k, ch, g, j, sj, ng, nk).

De spraakwerktuigen moeten door oefening elastisch gemaakt worden.

B

B is een lipmedeklinker. Haar articulatiepunt ligt tusschen de lippen. Zij is stemhebbend (klinkend) of met andere woorden: een zachte medeklinker. Daar zij den mond afsluit en plotseling ontsluit, is zij ook een slagconsonant en omdat verder deze afsluiting volkomen is, ook een klapper. Immers, na het opheffen der afsluiting ontstaat een ploffend of klappend geluid. De b wordt veel gebruikt om de vocalen voor in den mond te vormen en de bewegingen der onderkaak elastischer te maken.

Bariton Stemsoort tusschen tenor en bas in.

Bas Laagste stemsoort. Bezit de langste stembanden.

Bocca chiusa (Ital.) beteekent 'gesloten mond', bromstem. Zéér gewichtig voor de ontwikkeling der zangstem. Mag echter dan alleen bestudeerd worden, wanneer de keel geopend is en op lagen toon.

Bokstriller is een triller, die zonder beweging van het strottenhoofd wordt uitgevoerd. Beoefening hiervan is zeer schadelijk voor de zangstem.

Buikademhaling Bij deze ademhaling trekt het middenrif zich samen en zakt; de buikingewanden worden omlaag gedrukt, terwijl de buikwand zich naar voren uitzet. Bij uitademing drukken de ingewanden en buikwand tegen 't middenrif; dit wordt omhoog geheven en in boogvorm teruggebracht. Bij dit ademtype is alleen 't middelrif werkzaam.

C

C is een tong-medeklinker (s) voor e i en y en een gehemelte-medeklinker (k) voor a, o en u.

Behoort als s-klank tot de stemlooze geruisch-consonanten en als k-klank tot de stemlooze slag-consonanten.

Chevrotteeren komt van het Fransche woord 'chèvre' of geit. Iemand die dus 'chevrotteert' bootst het geluid van een geit na. Dit gebeurt met de keel. Men spreekt ook wel van 'Bokstriller'.